

Arbeidsark Jakten på Sannheten, lenker og “fasit” – til lærer

Angående “fasit” så er det noen spørsmål som er mer eller mindre åpent for tolkning. Det finnes mange mulige svar, og vi vil anbefale deg å be elevene ta med arbeidsarkene tilbake til skolen der de kan diskutere svarene i plenum.

1. Tenk om?

Dette er desinformasjon: <https://www.youtube.com/watch?v=0ujVcCXVm-8>

Hva kan være utfallet hvis du legger inn person- eller kortinformasjon på en falsk nettside?

Svarforslag: Informasjonen din kan havne hos lugubre aktører, du kan tape penger eller du kan få virus.

2. Seriøst?

Vaniljeekstrakt: <https://www.youtube.com/watch?v=X1C56EugHDE>

Hvorfor kan vi anta at vaniljesmaken fra det vi spiser eller drikker ikke kommer fra bevere?

Svar: Vaniljesmak fra bevere er veldig dyrt å utvinne, og vil derfor ikke havne i vanlig kommersiell produksjon av ting med vaniljesmak.

3. Nøytral?

Tverrlesing matprat: <https://www.youtube.com/watch?v=BobSuDtLCGc>

Hvorfor skal man være litt skeptisk til informasjon som kommer fra f.eks. Matprat?

Svar: Matprat er en lobbyorganisasjon som jobber for norske produsenter av kjøtt og animalske produkter. De er en kommersiell aktør som ønsker at vi skal kjøpe mest mulig fra produsentene de representerer.

4. Det er helt krise!

Kriser i verden: <https://www.youtube.com/watch?v=OOsygo0hcJY>

Hvorfor bør man være ekstra kritisk til informasjon som kommer ut når kriser (krig, konflikt, terror) oppstår?

Svarforslag: Når kriser oppstår er situasjonen ofte kaotisk, og det er derfor ofte mange aktører som er ute etter å bruke krisen til sin fordel, ofte ved å dele informasjon som støtter deres agenda.

5. Vent litt, hvem er de?

Tverrlesing pubertet 2: <https://www.youtube.com/watch?v=i8AO5xleZV0>

Hvorfor skal vi ikke nødvendigvis ta alt Libresse sier for god fisk?

Svar: Libresse er en kommersiell aktør som ønsker å selge oss ting. Det er godt mulig at det de forteller oss stemmer, men vi skal ta det med en liten klype salt, og kanskje heller sette vår lit til f.eks. Helsenorge når det kommer til helseinformasjon.

6. Svindel eller et godt tips?

Sjekk om en nettside er ekte (Hirju): https://www.youtube.com/watch?v=VBLLk_yYSS8

Hvilke ting bør vi se etter når vi skal finne ut om en nettside er legitim eller ikke?

Svar: Se på URL, sjekk tilsvarende medier etter samme sak, søk etter saken i en søkemotor.

7. Søke med bilder, sa du?

Google lens: <https://www.youtube.com/watch?v=AixvLlrh0kc>

Bruk bildesøk/Google Lens, hvem er denne mannen?



Svar: Alan Turing, Britisk matematiker

8. Hæ, alle mener jo dette?

Ekkokammer: https://www.youtube.com/watch?v=kd-1bVtwL_g

Hva kan være farlig ved å havne i et ekkokammer?

Svar: En kan få inntrykket at din egen mening er noe alle deler, fordi alt innhold du ser mener det samme som deg. Du får heller ikke høre motargumenter til det du selv tror.

9. Hvilket filter, sa du?

Filterboble: <https://www.youtube.com/watch?v=MNKaRVLk0M>

Hva er det som bestemmer hva vi får opp i feeden vår?

Algoritmer bestemmer hva vi får opp i feeden vår, og denne har som mål å holde oss på nettsiden så lenge som mulig, for jo lenger vi er der, jo mer sannsynlig er det at vi trykker på en annonse.

Arbeidsark Jakten på Sannheten

Tenk om?

Hva kan være utfallet hvis du legger inn person- eller kortinformasjon på en falsk nettside?

Seriøst?

Hvorfor kan vi anta at vaniljesmaken fra det vi spiser eller drikker ikke kommer fra bevere?

Nøytral?

Hvorfor skal man være litt skeptisk til informasjon som kommer fra f.eks. Matprat?

Det er helt krise!

Hvorfor bør man være ekstra kritisk til informasjon som kommer ut når kriser (krig, konflikt, terror) oppstår?

Vent litt, hvem er de?

Hvorfor skal vi ikke nødvendigvis ta alt Libresse sier for god fisk?

Svindel eller et godt tips?

Hvilke ting bør vi se etter når vi skal finne ut om en nettside er legitim eller ikke?

Søke med bilder, sa du?

Bruk bildesøk/Google Lens, hvem er denne mannen?



Hæ, alle mener jo dette?

Hva kan være farlig ved å havne i et ekkokammer?

Hvilket filter, sa du?

Hva er det som bestemmer hva vi får opp i feeden vår?